

Dura at adhuc inueniuntur macula p
illustra virgine barba ppetrata
de quoru nro primo illud ponitur qd ead
inter gentiles deu no cognoscetes fuerat opu
tas qad modu sacerdos reptus i teplo si
cut sup i trisla de eius de virgib gloriose
ca. 2 dicit post cetera q dixit narrauit

Et ista nuq pluua contigit sed
cu necessaria habuimo cu magna
reuerentia sepulchru pit aggressi. supsi
mo sarthophagu ei cu cathemis argen
teis quibz pensq e et ad aqua q circa cui
tate defluit cu gloria deportates im
gino. Et ecce in momento supnatas
sarthophagu sursumq se extendit. ita
ut p mediu meatu sicco pede trisri po
teat et mebruiuit tota terru. ita ut
germinaret herba i pparatione floru
et gminu. Demde postq pluua suf
fecit. extracto sarthophago reuere sit
aque i meatu suos. Hys auditis fide
les gauisi sut vnanimi gemulat. et
et deo gras egerut. De certu quoq hui
e me eos ex quo deus tata ppt in ipis
virgine fecerat miracula. ut apportaret
pportu cadauea mortuoru. Quibz adduc
tis. ai appropinquaret teplo. xpianis orati
bz mortui erecti sut. et ad vita restituti.
gras agentes dno nro ihu xpo qad meri
ta bte virgib barbae saluasset eos. Et in

57

detes ipsam p̄ gaudio flentes gr̄as ege-
rūt et cū m̄genti reuerētia et gaudio
corpus ip̄s romā duxerūt. Laus deo qui
regnat t̄ng et vng.

Fuit in prussia marshallus quidam se-
theodeicus nomine ordinis sancti theutho-
nicorum religiosus valde et in persecutione hos-
tium crucis industrius. eo tempore cum swade-
boldus dux quidam pomeranie p̄neg ad se-
ditiones et ad bella contra fideles. ita ut
verillis erectis cum sarracenorum comitum
expeditione armorum sollempniter expedito
dampna quam plurima inferret. ipsorum sangu-
ne effunderet. Cogit tandem ip̄s ma-
liam et omnia que commiserat contra fideles p̄nci-
pales aplice deferendo. signum saluatoris
contra ip̄m publice predicatum est. quod quidam
ex fidelibus in remissione peccatorum suorum
sumentes. ad bellandum viriliter egressi sunt.
Iam dictus vero marshallus assumptis secum
viris fidelibus et industriis. venit in vige-
lia noctis beate barbae virginis. et expugnavit
castrum quoddam ipsius swadeboldi. quam plu-
rimos sediciosos interque p̄dens. et quosdam ca-
piens. multa repperit spolia. Et cum diebus
ad quoddam festinans cellarium. et sperans se inter
iuvenes thesauros. irruit in illud. et invenit
quoddam sarranicum ferramentum artificiosissime
artifabratum. feris fortiter obscuratum. et fori-
secus duas anulo signatum. quod aperiens. in

De Translatio caput
s̄c̄i bartholomei & Gulmoy
in prussia

uenit caput bte barbae membrana appe
sa. Et ille cum socijs audientes nomen
barbae et per gaudium lacrimantes. prostrati in
terram deo gratias egerunt. Quod cum quedam
ex captiuis videt mulier: dicit mariscal
lo cunctis audientibus. Bene gaudium et ex
ultatio sit vobis: quia omnia que ad effectum
iam producta sunt: hac nocte in sompniis vi
sa michi sunt. Beata et barbata ter mi
chi se obtulit: dicens ab hinc se recessuram.
Tercio quoque cum se michi offerret tanquam
in emigmatibus specie: diligenter ab illa di
dici quo vellet. At illa respondit: au
dite missam in culmine sui iugis. Illi ab
tunc cum honore et reuerentia caput bte barba
re virginis in culmine prestante domino direperunt.

Aliud quoque si audire
delectat de bta virgine barbata refer
re non piget virtutis mysterium et signo
rum quoddam insigne miraculum: quod a fratre her
mano de marpurg fratre ordinis domini theu
tomce viro religioso preceptum. Erat
mulier quedam quedam habens infantulum:
que nocte cum se sopor venisset oppressit.
Que cum mane exsoporata fuisset: sicut
solita erat cantavit super puerum festemnas.
Cum autem ipsum nullas audiret crepidias fa
ciere: credens ipsum dormire: melius
et melius ante puerum accommodabat. Ad
ultimum tamen ipsum reperit mortuum: et quod in cla

more vehementer preces fleuit amare.
Tandem preterea quid faceret et arrepto pu-
ero festinabat ad altare beate barbare. po-
nensque ipsum desuper orat obortas lacrimis
ut restituat illi infantem. Post breui
quoque intervallo temporis et exprofectu ali-
quodens ostendit. puerusque visus hic
inde vite pristine restitutus est. Mulier
hinc visus et per gaudium lacrimata est. cla-
mas gratias egit benedicens deo et demum beate
barbare et reverentem puerum. Et factus est
conatus propter magnam habens struci-
mam de causa. Illa autem manifeste clama-
bat dicens et quod ego paupercula hodie circa
horam primam cum haberem puerum cadaver
mortuum. ecce mecum et misericordibus beate
barbare nunc habeo infantem vivum. Et rever-
sa est in suam cum puero suo in exultatione et gau-
dio et benedicens domino. cui laus est per infinita
seculorum secula Amen.

Rorsus aliud miraculum quod circa an-
nos domini mille ducentos nonaginta
quatuor factum prohibetur. Dominus philippus
comes de nazarau. quedam habebat militem
cum armigerum in terra sua. Qui licet sibi et
hominibus suis fecisset iniurias et molestacio-
nes infinitas et tamen iam captum publice inter-
ficere crudeliter propter consanguineos et am-
icos suos. disposuit eum in turri clausa fame
necari in castro suo quod wellburg appellatur.

Et recedens vocato castellano et alijs
seruitoribz eiusdē castri et cōtestatō fuit
eos et mihibuit sub pena mortis et p
iury ne dco captiuo usqz ad reditū suū
aliquid esculētū uel potulētū mīstrare debe
rēt. Si secus fieret: multas penas fuit
cōmātus. Et sic recedens absens man
sit usqz ad vicesimū qrtū diem. Serui
tores autē timētes tnsgrēdi mādatū
dm̄ et cū magna diligēcia et rigore fe
cerūt claudi turrē: ne aliquid fieret tō
tra mādatū dm̄ sup̄dm̄. Qui tandē
reuersus cū quesisset si cadauer illigap
tūi hoīs adhuc iaceret in turrē: castel
lang respondit se aliud nescire et nisi q
turris a tēpōe recessō suū ita eāt custo
dita et rigorose clausa: q nullū hoīm
sibi intērim poterat loqui unū verbū.
Et q absqz potu et cibo: remāsisset us
qz mō. Sed vtrū viuet an non: dixit
se nescire. Tūc comes mādauit statū
exhi cadauer mortuū: ne fetōe turrim
defedaet. Inuātes at famuli: iuene
rūt eū viuetē et loquētē sano aīo. Qu
cū nūciatū fuisse et comiti: furōe magno
tactus. cōmātō fuit castellano et alijs
seruitoribz castri gūssime eos pūmedog:
reputās sibi intērim victualia mīstrata
fuisse: eo q ipossibile reputauit aliquē
tanto tēpore sine cibo et potu viue potu

53
iste. Ministri autē se iuramentis et a
his quibus poterat excusarunt. Comes
igitur iussit captiuū ex hi de turri et
desiderās ab eo scire veritatē p tormen
ta uel alijs modis quibus poteat. pmit
tēs etiā sibi veniā. si veritatē diceret.
Ille at extractus. sentiens se diuicius
vivi non posse et veritatē narrauit fir
miter asserens sibi interū nec cibū nec po
tū ministratū fuisse. sed pabz et meatibz
sistime virgibz et martiris barbare. quā
oibz diebz vite sue. et aliq̄ summa venēcia
one p alijs sctis dei se honorasse dicebat.
usq̄ nūc in vita sustentatū fuisse sine ci
bo et potu. et adiciens se nō moriturū in
si pius corporis et sanguis xpi ministris
pcuratur. Et hoc comes audiens et am
miracōne forā percussus. et mādauit p ple
bano et cleias collegij canonicorū sc̄larū
qd̄ ibi erat. rogans ut sc̄cū ferret sac
mētā ecclē. volens vidē huius rei exitū.
Quibus venientibz ad dom̄ hōiēm. et ip̄e
adhuc loquēs fecit cōfessionē sacerdoti.
et cōmūione suscepta. auctis vidētibz
in multa frustra resolutis cadens q̄ expi
rauit.

Douissime paucis annis iā transactis
cū henricq̄ de wenczheym miles
cū filijs suis et amicis expugnaet

castrū in gochsherm ppe swemfurt: cog-
nouit in eode castro ee armigerū quēdā
imma sibi capitale. De quo disposuit
ne uiuq caperetur: sed sine mia statim
occideretur. **S**ed cū iā totū castrū staret ī
flāmb: et mulieres ignē sentientes fu-
gerēt vñs et modis quibz possent: dic-
tus armiger se sub pallio seu clamde
dnē elizabeth dce kuchenmeystersyn. au-
erat dcm castrū se occultauit. sperans se
posse euadē mortē: uel q saltē ob eiq re-
uerēciā rēpetur captiuq. **I**mma at eiq
pda. stantes an ostiū castri et custodie-
tes: cū sentiret eū ee sub clamde muli-
eis. violentē extirperūt: afferētes. īpos-
sibile ē ut ulterius uiuas. **Q**uē statim
lanceis et gladijs trāfixerūt: ac cade-
rūt in tot pecias: q vix poterūt discer-
m. an fuisset corpus huānū. **I**llis autē
recedētibz: dcm corpus adhuc clamauit
voce magna se corpus xpi posse susci-
pe: afferens se non mortuū nisi horfi-
eret. **Q**d artūstātes ut audierūt: **v**ocā
uocauerūt sacerdotē: qui portato sacra-
mēto corpus xpi. eū cōmūcauit. **Q**uo
facto: statim ē didit spm.

Deuotissima et ueridica relatione
multorū pborū et honestorū uir-
tū didia: q tēpōe p̄c̄stlay ep̄i

54
wratiamēstis ī polonia. q̄dā hō erāt
multū flagitiosus: qui nulla die p̄ter
metē q̄sueuit q̄n aliquibz orōmbz cer
tis sc̄am barbara adoraret: speras se
eig p̄abz de hac vita nullo mō exiturū:
nisi prius sacramētū corpōis et sanguis
xpi p̄cipet. factū ē at: ut successū
tēporis p̄ magno q̄d cōmiserāt faciendē
deprehensus: p̄ curiā sc̄larē cōdēpnāe
tur ad rotā. **U**bi cōfractis īmanit̄ et
crudelit̄ curibz et alijs ossibz totius cor
pōis sicut mons ē fieri: cōtritq̄ et cō
minutq̄. positq̄ eāt sup rotā: et erectq̄
in altū. p̄māsit uiuus ī dcā rota m̄
f̄tūdecimū diem: licet tūc eēt mētē
simū frigus: ita ut sang hō p̄ noctē
vix ī eodem loco mortē potuisset au
tae. **E**t nō cessauit die ac nocte clama
re ad pplm̄ tñsēntē p̄ viā ad ciuitatē ad
forū: supplicās ut de hac aterbiss̄ma
pena mortē cōsequēdo posset liberari.
Quibz oībus ī ciuitate et locis vicinis
publicatis. multi hoīes ad istū locū cōue
nerūt: quibz de rota clamauit se nullo
mō moriturū: nisi prius p̄cepto sacra
mētō corpōis et sanguis ihū xpi. **I**llo i
gitur cum oē ad ep̄m̄ p̄tēslaū uenēret:
mādauit ut nichil circa hoc īmutāretur:

donec ipse in propria persona venisset. hoc stu-
pendum miraculum propriis oculis videret.
Eo autem veniente cum multitudine populi et ea que
promissa sunt homo de rota clamavit se per
beate barbare obtinuisse. Itaque ille homo de
posito de rota deportatus fuit ad unum hos-
pitale prope civitatem. ubi promissa confessione
et evidentibus signis miraculis ostentis
de manu episcopi accepit communionem. Quo
fratres et omnes videntes mox exultavit: ibidem
que sepultus fuit. Et hoc tantum et stupen-
dum miraculum mox fuit publicatum per totam
terram polonie et prussie: et usque in presen-
tem diem predicatur ammirabile. *Explicit*

